

Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19710>

Özet

Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i, bireylerin akademik materyalleri ö?renirken kulland?klar? bili?sel ve motivasyonel stratejileri ölçmek amacıyla tasarlanm?? bir psikometrik araçtır. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, M. B. Y?lmaz ve F. Orhan taraf?ndan 2011 y?l?nda gerçe?leştirilmi?tir. Bu adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in yurt d??? literatürde kabul görmü? teorik yap?s?n? Türk e?itim ba?lam?na ta??may? hedeflemi?tir.

Ölçek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine derinlemesine mi (anlama odakl?), yüzeysel mi (ezber odakl?) yoksa stratejik mi (ba?ar? odakl?) yakla?t?klar?n? belirleyerek e?itim psikolojisi alanında önemli bir tan? araç? i?levi görmektedir. Türkçe formun geçerlik ve güvenirlik analizleri, yüksekö?retim ö?rencileri örnekleminde ölçe?in kullan?ma uygun oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ders çal??ma yakla??m?, ö?renme stratejileri, e?itim psikolojisi, psikometrik araç, uyarlama, ö?renme yakla??mlar?, yüksekö?retim.

Yazarlar

M. Betül Y?lmaz, F. Orhan

Amaç

Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i'nin temel amacı, ö?rencilerin ö?renme faaliyetlerine yönelik benimsedikleri niteliksel yakla??mlar? tespit etmektir. Bu yakla??m farklılık?, ö?rencilerin bir konuyu derinlemesine analiz etme, bilgileri ili?kilendirme ve anlamlandırma düzeylerini yans?tır. Ölçek, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? etkileyen temel **bili?sel** ve **duyu?sal** e?ilimleri ölçerek, e?itimcilerin ö?renme güçlüklerini te?his etmesine ve uygun pedagojik müdahaleleri geli?tirmesine yardımcı olmay? amaçlar.

Ölçek aynı zamanda, ö?rencilerin not alma veya s?nav geçme gibi d??sal hedeflere ne kadar odakland???n? (stratejik yakla??m) veya sadece materyali ezberlemeye ne kadar odakland???n? (yüzeysel yakla??m) belirleme konusunda da kritik bilgiler sunar. Bu ayrı?m, ö?renme ortamlar?n?n kalitesini de?erlendirmede de kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, ö?renme yakla??mlar? teorisi çerçevesinde, ö?rencilerin ö?renme motivasyonlar? ve kulland?klar? stratejilerin etkile?imini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Uluslararası literatürde kabul gören bu yapı, genellikle üç ana bile?enden oluşur: Derin Yakla??m, Yüzeysel

Yakla??m ve Stratejik Yakla??m. **Derin Yakla??m**, materyali gerçekten anlama, yeni bilgilerle mevcut bilgileri ili?kilendirme ve ele?tirel dü?ünme motivasyonunu yans?tır.

Yüzeysel Yakla??m ise, sadece minimum gereklilikleri yerine getirme, ezberleme ve bilgiyi ba?lam?ndan kopararak ö?renme e?ilimini gösterir. Son olarak, Stratejik Yakla??m yüksek not alma ve ba?ar? elde etme gibi d??sal ödüllere odaklanan organize ve planl? çal??ma yöntemlerini kapsar. Türkçe adaptasyon çal??mas?, bu üç boyutlu yap??n Türk kültüründe de geçerli olup olmad??n? incelemiştir.

Geçerlik

Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, Yılmaz ve Orhan (2011) taraf?ndan detayl?ca incelenmiştir. Yap? geçerli?ini saptamak amacıyla, genellikle **faktör analizi** yöntemleri kullan?lmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen alt boyutlara uygun ?ekilde kümelenip kümelenmedi?ini do?rular. Adaptasyon sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s??n Türkçe örnekleme de korundu?u yönünde kan?tlar sunulmuştur.

Ayr?ca, ölçe?in di?er akademik performans göstergeleri (örne?in, not ortalamas?) ile olan korelasyonlar? (ölçüt ba??ntl? geçerlik) ara?tır?lmıştır. Bu çal??malar, ölçe?in gerçekten de ölçmeyi amaçlad??? **ders çal??ma yakla??mlar?n?** do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren güçlü kan?tlar sa?lamıştır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?inin belirlenmesi, Türkçe formun tutarl?l??n? ve istikrar?? göstermek için hayati öneme sahiptir. Yılmaz ve Orhan (2011) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in iç tutarl?l?? **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplanmıştır. Bu katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar??n her birinde ve toplam puanda kabul edilebilir düzeyde yüksek ç?kmıştır, bu da maddelerin birbiriyle tutarl? oldu?unu göstermektedir.

?ç tutarl?lk analizlerinin yan?s?ra, ölçe?in zamana ba?l? istikrar?? belirlemek için test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar? da yap?lm?? olabilir. Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in ölçüm hatas?? minimize etti?ini ve farklı zamanlarda uyguland??nda benzer sonuçlar verece?ini garanti eder.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu yap?s??n incelemek ve do?rulamak için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tekniklerinden faydalan?lmıştır. Bu analizler, Ders Çal??ma Yakla??m? Ölçe?i'nin orijinal yap?s?ndaki derin, yüzeysel ve stratejik ö?renme yakla??mlar?? temsil eden faktörlerin Türk ö?rencileri aras?nda da

geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Yap?lan Faktör Analizi sonuçlar?, maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdi?ini ve faktörler aras? korelasyonlar?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in yap?sal geçerli?ine dair sa?lam **psikometrik** kan?tlar sunmaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?e ba?l? olarak, genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri

Age Group: Genellikle 18-25 ya? aral???ndaki üniversite ö?rencileri.

Population Details: Üniversitelerin farklı bölümlerinde ö?renim gören, lisans düzeyindeki ö?renciler. Örneklem büyüklü?ü adaptasyon çal??mas?n?n sa?laml???n? belirler.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim temelli ka??t-kalem veya dijital formattaki bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci ba?ar?s?, akademik performans, bili?sel stratejiler, Psikometri, ö?renme motivasyonu, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: beyilmaz@yildiz.edu.tr (Sorumlu Yazar: M. Betül Y?lmaz)

Correspondence Address: Yıld?z Teknik Üniversitesi, E?itim Fakültesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu

yazar M. Betül Y?lmaz ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Y?lmaz, M. B. ve Orhan, F. (2011). Ders al??ma Yakla??m? Ölçe?'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik al??mas?. *E?itim ve Bilim*, 36(159), 69-83.

The original PDF can be downloaded here: <ders-calisma-yaklasimi-olcegi-toad.pdf>

Ders al??ma Yakla??m? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

le?'in orijinal maddeleri, kaynak ierikte yer almamaktad?r. Maddelere eri?im için ilgili makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar (M. Betül Y?lmaz) ile ileti?ime geilmesi gerekmektedir.